

Ukininkas

Prekė laikraščio:

Prusose ir i Austriją 3 auks.
i Ameriką ir i kitas svetimas
žemes 5 auks.
i Rusiją (kuvertuose) 5 rub.

LIETUVOS

UKININKŲ LAIKRAŠTIS.

Prekė apgarsinimų:

Už eilutę smulkaus
rašto arba už jos vietą per
pusę puslapio 60 fenigų.

IŠEINA DU SYKIU PER MĖNESĮ SU MĖNESINIU PRIEDU.

Pasikalbėjimai apie padėjamą ukininkystės Lietuvoje.

Ar gali pagelbėti mūsų ukininkus katras nors senųjų ukininkavimo būdų.

Devintamjame „Ukininko“ numeryje mes išrodėme, juog javai Lietuvoje jokiū būdu negali pabrangti ir juogei dėlto auginimą javų reikia pamesti; šį kartą pasirūpinsime perliudyti skaitytojus, kad tarp senųjų vartojamų šiandien būdų ukininkavimo Lietuvoje nė vienas nenugabens ukininkystės į gerovę.

Pažiūrėkime tikslai. Iš javų negalime išgyventi — na, tai iškur dabar imsime pelną arba, geriaus sakant, kur gausime pinigų gyvenimo reikalams bei mokesčiams? Sunkus klausimas! Ar iš sėmenų? Ne, sėmens jau seniau už javus atpigę, nėra atsirado visoki kiti aliejai, kurie tulnuose dalykuose daro sėmenų aliejui nepergalimas lenktynes; jei daugiau sėmenų sėtumem, jie da labiau atpigę; pagalios sėjimas daug sėmenų umai nualina laukus ir žudo ukininkystę da greičiau už javus. Linų valakna teip-pat negali eiti į skaitlių prie išlaikymo ukininkystės; apdirbimas linų — tai tik, teip sakant, priedas prie ukininkystės. O valakna kas kartas vis labiau prapuldo savo prekę. Katruose kampuose da labai gerai moka valakną apdirbti, tai da jįjė brangesnė, o kur prastai apdirbta — šiandien beveik visai neperka. Aš pats žinau daug vietų ir pažinstu daug ukininkų, kurie jau keli metai kaip laiko susikrovę linus — ir niekam jų nereikia. Linams konkurenciją daro medžvilnės arba bovelna, kaip kiti vadina. Šiandien po šiltus kraštus vis daugiau ir daugiau augina vilnamedžių ir dėlto medžvilnės ir išdirbiniai iš jų teip labai pigus ir vis da pigyn eina — teip kad pagalios ir namų reikalams, marškiniams ir kitiems skalbiniams, pirkti medžvilnių audimai pigiaus atsieina,

nekaip namie dirbti lininiai. Dėlto jau šiandien daugelis perkasi verčiau iš kromų skalbinius; o jei da yra Lietuvoje apščiai vilkinčių namie austus lininius marškinius, tai tikslai iš papratimo. Kadangi ukininkai da vis nepaliauja sėję linų sėmenims (rudens mokesčiams užsimokėti), tai, žinoma, prie to pasidaro ir valaknos, ir tokiu būdu dar ikišiolei išsilaikė ir paprotys namie austi skalbinius, sukti siulus, ir tt. O kiti ukininkai sėja linus tikslai tam, idant moters žiemos metą turėtų ką veikti. Čionai liudna pasidaro ant širdies kiekvienam geram lietuvininkui, matant, kad Lietuvos sodietės dar teip menką išsilavinimą teturi, juog iš didžiosios dalies nepažinstą kitokių rankdarbių, kaip tik verpimą bei audimą... Vienok atsiminkime tikslai, kiek praryja laiko sunkus darbai, tai pamatysime, juog Lietuvos moterims nė nėra kaip kokius puikesnius ir pelningesnius rankdarbius prasimanyti. O kad mes teip tikrai įsižiūrėsime, tai pamatysime, juog linai, o ypač taisymas valaknos, kolabiauusiai įbandžia Lietuvos moteris ir atima joms ko daugiausiai laiko. Deltogi linai, stačiai sakant, dar yra tikri gaisintojai ukininkystės, o drauge ir trukdytojai lavinimosi lietuviškos sodžiaus moteriškės. Iš to matome, kad linuose negu tik paskutinės prapulties tegalima įjėškoti, bet ne pagalbos ukininkystei. Beje, čia turiu pasisakyti, juog neužmiršan vieno gero iš linų kylančio daigto, butent, „sikių“, tai yra likusių tirstimų nuo mušimo aliejaus iš sėmenų. Šeriamos kartas nuo karto tokiomis sikėmis karvės duoda labai daug riebaus pieno; bet vėlei turiu pridėti, juog tie ukininkai, kurie turi įsitaisę pieno ukininkystę, patys tačiaus linų nesėja, o sikės gabena iš kitų kraštų. Teip, štai Prusose yra keli žinomi man dvarai, kurie ukį veda ant gryo pienininkystės pamato, javų teaugina tikslai savo reikalams, ir suvartoja labai daug tų sikių, o vienok nesėja nė vieno sėmenėlio ir sikės parsigabena iš tolymos Mas-

kolijos, kur žmonės neišmano to nandingo daigto suvartoti. Žinoma, kad prie pieno ukininkystės galima lengvai apsieiti ir be sikių; o kad pigiai gauna pirkti, tai kodėl nepirks — čionai nėra nieko priešingo.

Dabartės žiurėsime, ar negalėtų da kuo kitu verstis mūsų ukininkai, javams atpigus.

Gal naudinga būtų auginti daug žąsų ar kitų kokių paukščių? Taigi bėda, kad auginimas žąsų — tai didelė klaidė ukininkystėje. Nėjokia žąsis neverta to lesalo ir tos žiuos, ką mūsų ukininkės padeda ant jų išauginimo. Auginimas žąsų išsilaikė Lietuvoje tikrai per paprotį, taip kaip ir sėjimas linų, o ant nelaimės paskutiniaisiais metais žąsininkystė, rodos, dar pasididino. Pasididinimas žąsininkystės tai ne yra geras ženklas, tai ne ženklas gerovės ukininkystės Lietuvoje, bet tai yra ženklas, kad ukininkystė mūsų krašte vis eina menkyn. Jug tai visai aišku: javų prekės nustumos, jau beveik neperka, — žmonės, bėdos prispausti, mato kad žąsis perka į Prusus, tai ir metėsi prie jų auginimo. Kad ir mažai, bet tik nors kas. Čia žmogelis rudens sulaukęs, o nesugriebdamas iš nieko skatiko, įsidėjęs gabenasi į miestą porą dešimčių žąsų ir tuo tarpu nors mokesčiams gauna keletą rublių. Vienok iš to daug gero nėra — neva tuo tarpu pagelba, bet jį tiktai tiktai vargą tegabena, o toliaus eina tikroji bėda — gaisina visą ūkį, atimdama daug laiko ir darydama yvairius kitus svarbius kenksmus, kurių čionai negalima išrokuoti. Toliaus reikia pasakyti, juog žąsys dabar jau perpigios, sulyginant su kitais gyvuliais. Rudens laiką, kada prasideda gabenimas žąsų į Prusus, žąsiena mėsa Prusose esti pigiausia už visokią kitą mėsą. O jug žąsiena priklauso prie geresnių valgių, — taigi iš to galima matyti, kad Prusai žąsis labai pigiai perka; o jau tasai pigumas liudyja, kad žąsų perdag atgabena, perdag jų auginia Lietuvoje. Žąsininkystė ir iš viso, visokia pūkštinkystė grumzdžia laukininkystei didžiū pavojumi. Pūkštinkystė stovi visai šalyje nuo visų kitų ukininkystės šakų ir nedaro jokios vienybės ir harmonijos namuose, bet atpenč griauja ir gaisina ir namuose ir ant lankų. Dėlto pūkštinkystė tegali būti kenčiama tikrai kaip neišvengiama piktenybė tuo tarpu, o ir liudyja drauge, juog Lietuvoje viešpatauja tarp ukininkų skursna ir vargas.

Atsikreipiant prie auginimo kitų gyvulių, kaip antai: arklių, kiaulių ir avių, reikia tiek pasakyti. Arkliai galima auginti prie visokių pavidalų ukininkystės, bet visai specialiskai viena tik arklininkystė negalima verstis. Tai žino jau kiekvienas ukininkas ir apie tai nėra ką daug kalbėti. Su avimis ta pati; tik tiek

turin pridėti, kad gerai įtaisytuose ukinuose Prūsų žemėje avių visai nelaiko; o jei kur augina avis po dvarus, tai turi įtaisyti kitas veisles, — tokių paprastų pilkų, kaip musis-kės, niekur geruose ukinuose nerasi. O apie auginimą bei penėjimą kiaulių kalbėsime kitą kartą, kada bus kalba apie tikrąjį kelių ukininkystės Lietuvoje. Tas kelias — tai **pienininkystė**; plačiau apie pienininkystę pakalbėsime kitą kartą.

Kaip kartais kokieje klebonijoje einasi.

(Tikras atsitikimas.)

Tikosi man kartą su kelioms draugėmis nukelianti ant atlaidų į X^o) parapiją, Zemaičiuose. Po visam išėjau iš bažnyčios ir ėmiau dairytis po šventorių, ar nepamatsių kur savo draugių. Žmonės, kaip žiūri, nepastai apsitaisę: vyrai — naminiais milais, moteriškosios — čerkasais savo darbo, vis padorus ukininkai, bajorų suvisu maža — negirdėti nė lenkiškai šnekan. O tarp to viso prie bažnyčios visai nėra varpnyčios: varpai pakabinti lyg ant kokių kartuvių. Gaila tiktai, kad klebonas, mačiau, toksai storas. Pagalios radau dranges ir sutarėme tiktai ant rytojaus traukti ant namų: aš apsinakvoju į špitolėje. Vakare išėjau pasižvalgyti į miestuką. Žmonių bėsa miestelyje dar daug ir visi susirinkę į burius, kalbasi, ginčijasi, taraujasi: žada rašytis, šneka apie vyskupą, apie gubernatorių; vieni rugoja ant klebono, o kiti gina jį. Pakarčiamej sustojęs burelis moterų, rodos, miestoninių, uturnoja nuliudusios ir kartas nuo karto šluostosi ašaras... Man buvo dyvai, kas čia pasidarė, bet svietima ir iš-toli budama, neišdrysau nė vieno klausti, nors ir labai troškau žinoti priežastį to viso triukšmo.

Kada parėjau namo, radau apsinakvojusią špitolėje da vieną žmoną, ir toji su šeimininke pusbalsiai besikalbant ir beverkianti. Špitolninkė lyg nusigandusi žvalgosi ir tą žmoną vis tildo.

— Cit! tylėk! susimildama nešnekėk balsiai!

— Ar tamstai kokia nelaimė nusitiko, kad taip verki? — paklausiau verkiančiosios... Lyg plėštė praplėšiau tą žmoną: kaip pradės verkti, garbstyti: „Dievuliau tu mano, kaip neverksi, kad širdis plyšta!...“

Šeimininkė, matydama nebeuhtildysianti jos, pripuolė prie manęs, kone verkdamas:

— Dėl meilės Dievo, nešnekėkite balsiai, gali kas išgirsti!

Pradėjome pašnabždoms.

Užklausta apie priežastį verksmo, žmonelė, nusi-braukusi ašaras, tarė:

— Eik tu, mano pupelė, daug šnekėti — mažai klausytis: širdį mums išplėšė ta bjaurybė, Dieve, at-leisk nusidėjimus! Visi žada jai nedovanoti... Jug tamsta ne iš čia-pat — gal nieko nežinai, kas čia dėjos.

Patvirtinan, kad taip.

— Tai jau reikia pasakyti. — Ir pradėjo.

— Turėjome dabar mes kamendorių — ne kuni-gėlių, bet iš dangaus aniolėlių, — šia nedėlią išėjo! Buvo žadėjęs dar pasilikti ant atlaidų, bet, sako, klebonas neleido: susibarė ir išvaziavo, o dar sirgdamas... gal jau mirė, Dievuliau! negavau nė sudie pasakyti...

Truputį nustojsi verkti, vėl pradėjo:

— Vis per tą, antai matei, sėdėjo suole pas pereinamąją zokristiją, dar stiklus užsimovusi, skersomis į žmones blitk-blitk — žiuri baltomis, — ketinai mauti į sunki!... Vai, tu Dieve, atleisk nusidėjimus! Nebuvo buvęs pas mus tokio brangaus kunigėlio: jo lipšnumas, prilegnumas prie žmonių — negali apskirti. Turtingas, vargingiausias, didis, mažiausias — kiekvienas prieis, pasitaras... O jo malonumas: bėdų ar kokio nelaimėje, kad kuo kitu negalės, tai bent gerą patarimą duos. Visada linksmas, visada gyvas, kaip žibury: kožną pašnekins, kožną palagins — malonu ir iš šalies pažiūrėti. Dievuliau, Dievuliau! niekados neužmiršime. Budavo, atvažiuos prie ligonio, tai lauksime, kaip mylimiausio svečio. Atlikęs atsisės: teirasis, kuo serga, lieps daktarą rupintis. Suramins, pastiprins ligonį, o sveikuosius iš juokins, isklepins, pagalios ir vaikus pašnekins, o už reikalą ir pabars katrą, bet teip maloniai ir stačiai į širdį — kas žin kaip nenorėdamas turi pasitaistyti. Daugumas per jį ir nuor degtinės atrato. Budavo, šventą dieną po pietų, pavakariais eina per mieščiuką: žvalgytis, ar dang tebėra geriančių; kaip tik ką pasitiks, matys, kad apigirtis, tuojaus klausia: ko teip ilgai sėdi? ką do reikalą turi? ko nevažiuoja namo? Pagrandens, kad tai negražu, juog ašvinis (arklys) alksta, pats vargsta... Tai girtuokliai, budavo, teip gėdisi kunigą pasitikti: kaip tik po visam — mieščiukas tuojaus tušias pasidarydavo, kaip iššluotas! O dabar ką besutiksime? ar tą senmergę?...

Nutilo ir verkė, — matyti, suskudo didei žmonos širdis.

— Ant ko tamsta teip rugoji? — klausiau aš — kas ji tokia?

— Ogi klebono gospadinė! Per ją nebetekome kunigėlio, jį išriejo... ta... palauk, neišeis jai juokais... vienas kartas nemelos. Vai, tu Dieve, atleisk nusidėjimus, ta vižina...

Kame tik koks susiėjimas, atminimai, ar koks bankietukas, budavo, tik duos žodelį — nė maža nesididžius kunigėlis: tuojaus ateis ar atvažiuos. Na, o kaip jį pasirodyt — kaip šviste nušvis! Tuojaus visi kaip ne tie: linksmesni, smagesni, nesėdės už stalo prie stiklelio — visoki išmisai, juokai, žaislai: vilką šauti ar užkopilį degti; visus išjudins, išlagins. Pagalios nė seniai nebeužsėdės ant vietos. O dainuoti ko beklauši: kas tik gyvas — turi dainuoti. Nė reikės tos brangios česnies, nė nieko, kad tik yra alaus ir mažuma užkandos, ir gana — su arbata gali pasikavoti.

Ir kalėdojant, prisakymus išklausinės, maloniai pamokins, o tą dovanų vaikams!... Vis linksmas vis su juokais. Vieną kartą tiktai tekalėdojo, o visoje parapijoje nėra didžio nė mažo, kas jo neminėty. Kur bus pietus, tai čielas bankietas: ne tiek gėrimo, valgymo, kiek kalbų, žaislų; pagalios ir iš papečių išjudins visus, o vis dailiai, vis maloniai. Nežinau, kad šmet dar butų kalėdojės, tai turbūt kožname bute butų davę pietus. Kiek tik giridėjau, kožna gospadinė baidėsi šmet kalėdninkams pietus duoti, kožna norėjo pamylėti tokį mylima svetelį. Neužmiršime jo niekados.

Paavkusi valandėlę, traukė toliaus:

— Bažnyčioje jo buvo paslanknumas, greitis — kaip žibury. Moteris įvesti ar krikštyti kad bėgs, tai žmonės tik skleisis; o jlipis į sakyklą — ausis tik skliaudyk, kaip pradės griauti už degtinę, už vagystes, už apkalbas! Žmonės verks, prie žemės prisikrisdami, ir daugelis iš tos dienos pames nedorus darbus. O šiandien nebėra! Širdis plyšta! Dievuliau, atleisk nusidėjimus! Per tą raganą nustojo kunigėlio...

— Iškur tamsta žinai, kad tai jį kalta? Gal ji teip iškėlė?

— Kur nebuk! Lygu aš nežinau, o ir pats kunigėlis pasakė, pasidievodamas su parapija, kad stačiai dėl klebono gospadinės išėina. Graudžiai verkė pats ir mus išvirkdė. Po tokio sugraudinimo, po viso kaipgi supuls visi žmonės į kleboniją, šaukdami: „neišleisime kunigėlio, neišleisime!“ Pilna padvarių, pilna uilyčia, kiti norėjo gospadinę išperti, bet toji pasislėpė. Aš nemaciau, bet kiti sakėsi matę, kaip iš triobos pro langą špygas rodžiusi žmonėms. Toksai subruzdimas visų: šaukia, rėkia, rodos, sudna diena. Klebonas išpuoles barasi, varo žmones namo. Kunigukas, išvažiuodamas, prie ligonio, pasakė: nepykin-kite pono, manęs neužlaikysite.“ Dabar žmonės žada rašyti ar važiuoti prie vyskupo prašyti sugrąžinti kunigėlį, o jei nesugrąžins, nors nuteisinti.

Atsirado keli bagotyriai, kurie kaltina kuniguką, buk jįsai žmones sukirsinęs prieš kleboną. Meluoja, kaip šunys — niekados kunigėlis neišsitarė nė žodelio ant klebono ir dabar pasakė aiškiai: „klebonas man buvo geras, tiktai per gospadinę išėinu.“ Kiti tauzija, buk nevalia esą teip sakyti, už tai gausias kliošturiuje pasėdėti. Dievuliau brangus! mat, užgins sakyti tikrą teisybę... Da negana prisikentėjo nabagėlis! Lojo, lojo, kaip kalė, kolei nuo mūsų išlojo...

Žmona vėlėi pradėjo graudžiai verkti.

— Niekaip aš negaliu suprasti tamtos kalbos — tariau aš, nustojo žmonai verkti: — ant gospadinės rugoji, o kleboną giri, — kas jo do gerumas, kad nesuvaldo savo gospadinės!

— Taigi mat, kad klebonas per dang geras: nė vieno nesubara, nesudraudžia: ką kas nori, tai ir daro. Ar jam kas skundžiasi, ar ne — tai vis tiek, jįsai tik pasako: „kas geras, sau geras, kas piktas, sau piktas; kaip pasiklos, teip išmiegos“ — ir eik kaip musė kaudės. Gospadinė tur tokią valią klebonijoje, kad nė žmogui negali apsaakyti. Į špitolę, ką ji nori, tą priima, o ką nori, išmeta, delto ir mūsų štai šeiminiukė bijo. Kad tik patirtų toji nenau-dėlė, kad špitolėje kas nors apie kuniguką pašnekėjo, tuojaus išmestų iš špitolės. Pati užsakiusi špitolin-kams: „kas kuniguiui į ranką bučiuos, tasai špitolėje vietos nebeturės.“ Delto kožnas bijo ir turi klausyti. Verkė nabagėliai, kad neleido mylimam kunigėliui sudie pasakyti, bet ką padarys!

— Negali buti! — tariau, netikėdamas pagalios pasakotojos žodžiams.

— Kad manim nevieryji, paklausk kitų. Buvo čia špitolėje du vaikiukai, ruožininko sunus, iš pat mažo išmokė prie bažnyčios patarnanti. Vienas išsimokino į kurpius, kitas — į siuvėjus ir dailiai sau duonėlę pelnė; buvo labai dori ir ramus vaikai. Kas žin, ka nenuteikė tos pašėlkailės, — nebeisiteko jais, užsisėdo ir išvarė iš špitolės. Dar to negana: užsakė zakristijonui, kad neįleistų judviejų nė į zokristiją, kad neįleistų nė prie mišų tarnauti — mat, nė bažnyčioje nebeįsitenka. Zakristijonas, bijodamas iš vietos iškristi, turi klausyti; ir teip kožname dalyke, per klebono lėtumą gospadinė ir jodo visų sprandus.

O tas kunigėlis nabagėlis — kiek jįsai iškentėjo persekiojimų nuo tos senmergės — Dieve atleisk mano nusidėjimus! — kiek jį prilojo, apsaakyti negali! Vieno žmogaus pati iš ligos pradėjo bludyti, — kaipgi pašėlo loti, kad per kuniguką sbluduo. Gospadinė įsityzo į kalbėti tos žmonos vyrui, kad skystų kuniguką vyskupui. Kaip tik bejmanė — dirbo: pati negalėdama rupinosi tulka, bobas vaišino, kitoms ir paprikus bruko, kad jai padėtų išnekėti. Kaip nesubruzdavo visos loti, įkalbinėti — tas nenuo-voka ir nurašė prie vyskupo, bet nieko negavo. Vėlėi namieje, po miestelį, kožnas jo žingsnis buvo daboja-mas ir nuo jos išdergiamas. Nepasps kunigėlis su kokia moteriška susnekti arba užeis prie kokios var-gužės žmonelės, tuojaus išbauros, prilos, prilys, da

žmoną kur pasitikusi iškolios, į šunies dienas išdės: tu šiokia, tu tokia, tu paleistuvė, kam su šneki, ko tu leudi prie kunigiuko! . . . Žiurėk, pupelė, kokius apskelbimus ir išdergimus turi kentėti pas mus ir dvasiškės žmogystos. Dieve, atleisk nusidėjimus, o visi tie liežuviai vis iš pačios klebonijos „panų“ ir iš jų palyžokų (?) bičiulių.

— Ar tiek daug čia yra panų? — paklausiau.

— Buvo keturios! trys jaunos ir toji senė. Dvi jau nutekėjo; gal Dievas duos kokiam bajorgaliui apsisukti galvoje, bene pameilys klebono pinigų, bene išves ir mažąją, beliks ta nedorkailis — senė.

— Tankiai jauni kunigai nukentė apkalbas — tariau: gal ir čia ne iš tos priežasties kyla liežuviai, kaip tamsta šneki?

— Taigi delto: šneki! Lygu aš nežinau? — šokosi žmona užsristinusi — bene su pirmu kunigėliu tokius daigtus darė! Kelintas jau per jos liežuvį išėjo! Štai, neseniai, pirma to buvo vėlei jaunas kunigėlis; septynerius metus pas mus iškentėjo. Buvo lėtas, tykus kaip avinėlis; niekur neidavo, su nieku neužsidėdavo, pagaliau mažą su kuo teskėdavo; menkai užlaikomas, blogai pavalgęs, kantriai kentėjo, niekam nė žodelių nesiguodė. Matyt, gerai užveizdimas, kad žlugti (skalbinius) turėdavo duoti bažnyčios skalbėjai. Pana, patyrusi, nulėkė žiūrėti — buk jos nosiniai prapuolė, bene turįs kunigiukas! Tankiai tam lygias priklaitis nukentėjo tylėdamas. Na, o ant galo, kadgi išvėrė kosę — nė pačios suėsti nevalio! Kaip tik begalėdamos, drėbė ir drėbė ant kunigiuko — Dieve atleisk nusidėjimus! — negali nė į burną teptis tokių kalbų, kokiomis anos jį apkėlė . . . Kruvinai nuplėšė jo garbę, o suvisu neteisingai! Girdėjau patį, kaip išeidamas sakė, verkdamas, vienam savo bičiuliui: „Ką girdėsi apie mane, žinok, juog vis melagystės.“

Žmona vėl graudžiai apsiverkė.

— O tos ar ne judošiai! Savo kalčią ant jo suvertusios, mislyjosi nusiteisinusios, bet kožnas tokias „panas“ pakaltina: „nieks netraukė joms liežuvio iš gerklės . . .“ Kad butų kunigiuko nepainiojusios į kaltininkus, kožnas butų geriaus pagyręs, — tas nabagėlis ir klioštorių pamatė per tas paleistuves.

Šisai susizgribo, nesidavė joms nė prisitarti prie savęs, delto teip ir šėlo ant jo: pagatavos buvo kožna žydelka, kožna sąslava prilyginti, o kur jau maž-daug viežlybesnė, ko beklausei! Kožna kunigiuko mylima, su kožna sugyvena! — los kaip kalė su visais savo sėbrais.

Buvo klebonijoje verpėja, jau gerai apisenė, tokia kuprelė, taiki ir dievobaiminga mergelė. „Pana“ ją liepė kunigiukui patarnauti, delto kad liakajaus reikia prie darbo, o mergų neįsileisdavo. Toji seniukė, budavo, kambarėlį iššluos, arbatą pakaitins, kanariukus paleisins; budavo, ir išvažiuodamas jai raktą paliks. Kaip neužsės gaspadinė loti, buk toji verpėja kunigiuką įsimylėjusi, nuo jos vaginėjanti, jam nešanti, — kas beapsakys! Toji nebeapsikėsama ir išsinešino į parapiją.

O ant valgio kožnas skundžiasi. Buvo da pirma tų dviejų bernardinai, seniukas; tas be galo guodėsi būdą kenčias, gaunas klebonijoje juoda putrą srbėti. Tai moterėlės — viena surelį, kita kumpelį — teip ir maitino. Paskui kaip įsingo nabagas: kad sesers arti nebutų turėjęs, kas-žin kaip butų buvę. Daktaras liepė į vanias eiti, o gaspadinė nė indo didesnio nebesuteko, gavo silkinęje bačkoje vanotis . . . Amžina atils! — pasimirė, daug ko nukentėjęs. Sesuo verkė, buk klebonas jo pinigus suglemžęs, nė mažą jai nedavęs.

Už valgį teip-pat rugojo ir antrasis; kad ir mažai tebuvo šnekas, vienok sakė: „kad klebonas lašinius ėda, man širdis pyksta.“ O šisai paskutinis ko

nenukentėjo! Širdis plyšta, atsiminus! Misiias tankiai laikydavo paskui kleboną. Parėjęs ras arbatą jau ataususią, prašys užkaiinti, — gaspadinė tuojaus užsišoks: „ar aš del tavęs samavorą deginsiu? Nemiegok, rasi karštą!“ Arba vakarienė: kunigiukas bus prie ligonio arba kur kitur; klebonas pavakariais pavalgys, o kunigiukui nebereikia: „ko valkiojasi, tegul daboja, kada klebonas valgo!“ Vėlei vakare, jei tik kunigiukas užsidedė žvakę, tuojaus gaspadinė į jo langą barkšt-barkšt: „ar neisi guliti, nedeginės žvakę!“ Dieve atleisk nusidėjimus! tikrai riemuio širdį paėda nabagėliams kamendoriams.

— Ar negali parapijonys prašyti klebono, kad ją išgintų arba suvaldytų? — tariau.

— Sunku, sunku ką padaryti, kad ir prie žmonių nėra santaikos. Dangumas, labiausiai tie pongaliai, pakaltina kunigus; kiti pasako: „kas mums darbo?“; o kiti, ir išmanydami, keno kalčia, nenori „panoms“ nusidėti; o kitras ir norėtų klebonui šnekėti — ar mačys ką! Išvarys laukan, ir gana . . .

— Ar žada žmonės rašyti prie vyskupo?

— Kaip-gi! žada, ir labai buvo subruzdė. Nedėlioje per tą triukšmą, ant padvarijos klebonijoje žmonės neša stalą, o kiti veda per prievartą rašytoją, — ten-pat norėjo parašydinti prašymą. Vos-nevos klebonas išgainiojo. Siuntė prie uriadniko, laba Dieve, nerado namie; paskui pats kaip pradėjo šaukti perpykęs: „ar neeisite, durniai, laukan! Ar norite bažnyčią užpėdėdyti per savo durnystę? Ko čia to bepročio gailėtis!“ Dievuliai brangus! Katras su prastuoliais, vargužiais, nuskriliausiais žmoniskai ir maloniai elgiasi, tas per broptį pasiilka paskaitytas, — rodos, kad mes esame gyvuliai! . . .

Bet ir klebonas išgirdo, ko negirdėjęs! Žmonės teip gincijosi: moters senės ir tos, kaip vahalės, klebonui į akis įsldamos, švabžda: „ar tu mislyji, kaip Kolainius kad suėdė, ir čia teip pavyks? Nemislyk, to nepadarysi: nepėčėys bažnyčios dėl tavo mergų . . . Veizdėk tiktai: varpai tuo nukris . . .“ Tarp barnių, girdi, „panų“ palyžokai slankioja tylois po žmones, pildydami visas kalbas.

— Kito nieko nebijome, kad tiktai klebonas visa kalčią nesuverstų ant kunigiuko. Išėjo nabagėlis! Ką bepadarysi? Mums didelė iškada ir begalo gaila, o jam jeigu nebus geriaus, o jau blogiau ir neris niekur, nebent pačioje pekloje.

Ilgas dar valandas verkė garbstydamą žmoną. Kokį tiktai jai neužmes klausymą arba kokią kalbą, kožna tur pasibaigti ant gailėsio išėjimo kunigėlio. Garbstė, pasakojo atkartodama apie yvairius persekiojimus ir apkalbas nukentėtas per trumpą čia buvimą, o kožną priklaitį jam čionais atsitikusią graudžiai apverkdamą.

Ryto metą, toliau keliaujan, atsitiko dar keletą kartų išlinsi sušnekti su žmoneliais tos pačios parapijos. Nėkokios daugiaus negirdėdau kalbos, kaip tik gailinimos išėjusio kunigėlio; o gyryns: koks buvęs geras ir priplaukus! Pasakojo, ir per ką išėjęs ragojimas. Žodis į žodį, kaip ta žmona šnekėjo nakvynėje. Tada supratau, juog tur buti tikra teisybė.

Žarėnai, 1894 m.

Žemaitė.

Iš svetur.

Balandžio 12. dieną išeinąs Peterburge maskoliškas laikraštis „Novoje Vremia“ patalpino straipsnį, vardu „Lietuviška kontrafakcija“, kuriame tulas p. Karnizov'as stengiasi išparodyti tuos kenksmus, kurie kyla iš uždraudimo lietuviškos spandos lotyniškų raštų. Tame pat laikraštyje 18. dieną Balandžio patilpo kitas straipsnis „Pirmasis susivaziavimas

veikėjų spandos dalykų“, kame buvo pasakyta, kad tulas p. Smilga skaitė susirinkime pranešimą apie tuos pačius dalykus, apie kuriuos pirmiau buvo rašęs p. Karnizov'as; o paskui laike taravimosi profesorius Lamaniskis karštai gynė lietuvišką spaudą lotyniškų raštu. Ant galo susirinkimas nutarė prašyti vidaus reikalų ministerio ir ministerio apšvietimo, idant jie paskirtų komisiją istardymui šito dalyko.

Ar šaip, ar teip, bet jau netoli tas laikas, kada mums bus įvylyta turėti savo spauštuves po maskolium, gal da su ypatinga vyriausybės pagelba, idant tiktai greičiau išsiplatintų po Lietuvą po maskolių cenzura dirbtos lietuviškos knygos, idant tik koveikiausiai pasiliautų gabenimas lietuviškų knygų iš svetimų kraštų, nėra tosios esančios labai pavojingos maskoliams ir visai Maskolijai. Prie tos progos skaitytojas gali persiliudyti, dėl kokių priežasčių maskoliai žada panaikinti uždraudimą lietuviškų knygų bei laikraščių: jie nori duoti laisvę lietuviškai spaudai tiktai dėlto, kad mato, juog neįstengs mus pergalėti iš tos pusės, atpenč mato, kad mes juos pribaudžiame, o ne jie mus. Deltogi tenusprendžia skaitytojas, ar vertas bus tasai maskolių darbas nors krislelio dėkingumo iš mūsų šalies... Maskoliai nor gauti mūsų knygas bei laikraščius po savo priežiūra, po savo cenzura, kad Lietuvos žmonės nepatirtų tiek teisybės, kiek dabar patiria iš prusinių bei amerikinių raštų, nėra maskoliai tegal viešpatauti per melus, sukybes ir plėšimus; o mes jiems per savo laikraščius bent liaras nuplėšime ir parodome žmonėms, koki jie ištikro yra. Deltogi, jeigu ir pavelytų netrukus spaudą Didžiojoje Lietuvoje, tai tačiau neturime paniekinti užrubežinių laikraščių, kurie ir toliaus droš teisybę apie maskolius, kaip ir drož, ir šaip talpins raštus, kurių maskolių cenzurą anoje pusėje neduos dėti į laikraščius.

Galėsime drąsiai pasigirti, kad mes maskolius privertėme mums spaudą atiduoti! Bet tai da ne viskas, mes kovosime prieš juos su raštais, tolei, kolei iškariausime daug daugiau, ne kaip vieną spaudą — tiktai turime tvirtai eiti pradėtu keliu.

Italijos šiauriose ir Austrijos pietuose šimet prasidėjo tankus žemės drebėjimai ir ikišiolei nepasiliauja. Ypač apie miestą Laibachą, Krainoje, labai žemė dreba. Beveik kas dieną gauname žinias per telegrafą, juog vėl yra ištikę keli trinkiai. Apverktiną išveidį turi šitas kraštas. Daug triobų po miestus sugriuvę, kitos sutriuskusios ir veikiai sugrius, svietas iš baimės, palikę namus, bėga į laukus, kad bent neužgriūtų triobos. Užpernai buvo dideli žemės drebėjimai pietinėje

Amerikoje, pernai Grekijoje, o šimet nelai mingajā Krainą vargina.

Žemės drebėjimai, kaip tvirtina mokinti, įvyksta nuo pažeminių ugnių, kurios tenais amžinai dega ir sugaruodina pakliuvančius į žemės vidurius vandenius ir tt. Kada pasidaro daug garų, tai jie ima kilnoti žemės pluta, ir pakyla drebėjimas. Kiti vėl kitaip išguldo tą dalyką.

Nedėlios rytą (19. dieną Geguž. mėn.) parlėkė telegrafu gandas iš Florencijos (Italijoje), juog subatos vakare tame mieste ir aplinkui per kiek mylių ištiko didis žemės drebėjimas ir padarė daug nelaimių. Florencijoje daug namų įgriuvo ir didi skaitlių žmonių pažeidė; penkis negyvus rado po griuvėsius. Iš aplinkinių pareina žinios apie didžias nelaimes.

Iš Novgorodo. Novgorodo mieste yra apsciai katalikų; kareivių kokia 350 iki 400 kareivių iš Suvalkų gubernijos, latvių kareivių iš Vitebsko gubernijos kokia 50, ir šaip gyventojų gana daug, kurių vieni verčiasi amatais, kiti pirklyste, kiti turi kokią vietą ir gyvena gana turtingai; lenkų daugiausia, latvių ir lietuvių mažiau. Yra Novgorode ir katalikų bažnyčia, da neseniai pastatyta. Bažnyčioje sako pamokslus ir gieda lenkiškai. Lietuviškai ir bandė giedoti, bet koks giedojimas, kantičkų nėra! Lietuviškų maldaknygių yra gana, bet tose nėra giesmių, o kantičkos ne teip lengva gauti pas mus. — Pakalbėsiu da porą žodžių apie velykinę išpažintį. Abudu Novgorodo kunigai temoka tiktai lenkiškai ir maskoliškai, o tarp kareivių ir tarp šaip gyventojų yra apsciai lietuvių ir latvių, kurių daugelis kitaip menkai temoka. Vienas kunigas, sako, lietuviškai suprantas, o kitas nė nesuprantas. Žmonės, eidami prie išpažinties, žinoma, kalba ar latviškai ar lietuviškai, o kunigas klausio, — o ant galo užduoda pakutą ar lenkiškai ar maskoliškai, ir gana. O ar suprato avelė piemenį, o pienuo avį — pats Dievas težino. Man ding, kad jau per daug paviršium tiktai atliekama toji krikščioniškoji apeiga. Argi jau mūsų dvasiškoji vyriausybė neturi nė tiek galybės, kad tokiam skaitliui katalikų negali atsiųsti kunigą, kuršai galėtų priderančiai išklausyti išpažinties ir nors evangeliją perskaityti lietuviams ir latviams prigimtoje kalboje. O kada kareivis numiršta be dvasiško suraminimo ant bažnyčios užsako, kad kunigo nesišaukė... Tai tokios tokelės.

Kareivis.

Iš Vokietijos. Vokietijos vyriausybei paskutiniuose metuose labai įgriso seimas. Mat, Vokietijoje seimas stato įstatymus, o vyriausybė, su ciecorium prysakyje, turi tiktai daboti, kad tie seimo įtaisyti įstatai būtų pil-

domi. Paskutiniuose metuose, prie šito naujojo cecoriaus, Vokietijos vyriausybė labai išpykino ant seimo, kad tasai jos užmanymams nenori pritarti ir neduoda vyriausybei tokios laisvės, kaip kad ji norėtų. Taigi Vokietijos vyriausybė jau pernai buvo prasimanusi tokį užmanymą, pagal kurį taptų sumažintos Vokietijos seimo tiesos, o vyriausybės tiesos būtų padidintos, idant jį, nesiklausiusi seimo, galėtų daugiau pasivelyti prieš Vokietijos gyventojus, nekaip dabar gali. Tą savo užmanymą Vokietijos vyriausybė nuo pat pernai rudens vystė ir topelejo, lyg kokį silpnutį kudykėlį, o dabar neseniai buvo padavusi, seimui ant nusprendimo. Ir kas pasidarė! Vokietijos seimas (kiti su pasibaurėjimu) atmetė tą vyriausybės užmanymą ir tokiu būdu visas jos rupestis nuėjo ant niekų. Jeigu Vokietijos seimas būtų priėmęs tąjį vyriausybės užmanymą, tai Vokietijos vyriausybė būtų veik tiek galybės gavusi, kaip šaunioji maskolių vyriausybė Maskolijoje. Žinoma, seimas matė, ko vyriausybė geidauja, dėlto tąjį nelemė savo vyriausybės užmanymą atmetė. Per padavimą šito užmanymo Vokietijos vyriausybė parodė gyventojams, ko ji trokšta, o per atmetimą tojo užmanymo pasidarė jai tiktai viena ir tai nemaža negarbė. Svetimų žemių laikraščiai, ypač laisvesniejie, dabar darosi sau juokius iš to teip milžiniško vyriausybės užmanymo, kritusiu su tokiu trenksmu.

Cia turin pridurti, juog, jeigu tasai užmanymas būtų įvykęs, tai tokiu būdu rašyti apie Vokietijos vyriausybės darbus, kaip aš dabar šiėn rašau, būtų buvę jau nevalia. Taigi tegyvuoja laisvė spaudos!

Iš Lietuvos.

Pilviškiai (Mariamp. p., Suvalkų gub.). Kaip visur po bažnytkaimius, teip ir Pilviškuose priviso tiek daug davatkėlių, kad nė neįstena visoms apie bažnyčią vietos gyvenimui; o toliaus nuo bažnyčios nenori gyventi, nėra kasdieną bažnyčią lankyti būtų pertoli, o ir žmonės gyvenantieji toliaus nuo bažnyčios (pagal jų nuomonę) ne tokie geri. Tačiau, visoms nesutelpant palei bažnyčią, priverstos buvo kelios toliaus įieškoti sau gyvenimo. Viena, nusisamdžiusi gyvenimą pas vieną gyventoją (teip-pat kataliką), užsimanė butinai iš namų piktas dvasias išvyti, kad nepadarytų kokį kenksmą jos šventai žmogystai. Kunigėlis buvo nuėjęs pašventinti šventosios butą, bet čionais pasidarė vaidas: šventoji dėl kas-žin ko susipešė su kita tokia ir tokiu būdu šventinimas davatkos namų negalėjo įvykti, o pagalios jį, ir visai išsinešino iš to buto į kitus namus, kurie stovi prie pat

kunigų sodo, dėltogi jau nė šventinti nereikėjo. Tai teip elgiasi mūsų davatkėlės; jos svieta akių nebijo, kad tik kunigėliams geros. Pridirba jos da ir daugiau yvairių darbų, kurie didei papiktina gerus žmones; bet šiam kartui bus gana.

Diegas.

Iš Vilkaviškio pav. (Suv. gub.) Pateistieji per naujojo caro Mikalojaus malonę vėgys pridirbo daug iškadų mūsų krašte. Tie caro numylėtiniai pavogė Opšrutų Vosylių porą kumelių ir roges — ant 400 rublių; Sausbalių Butkaus teip-pat du arklių pavogė su visu užkinkymu; Piliūnų Ragucko ir porą arklių pavogė, o kito kaimyno — roges. Visų tų caro dovanų jau negalima nė surašyti, žmonės jas ilgai paminės. Vienas toksai caro bičiulis, sugryžęs iš kalėjimo, pačia rado jau išsikrausčiusią į Mariampolę ir begyvenančią su kareiviais, o sunų oficerui parduotą; matydamas vis tai, nusprendė vėlei į kalėjimą gryžti, neišmanydamas ką bepradėti. Taigi tuojaus po žydo akių metėsi vogti, tapo suimtas ir vėl išgabentas į Kalvariją, čia bent gatavą duoną turės. Ir ištikro, ką gali pradėti toksai žmogus, iš Kalvarijos sugryžęs, kad jis ir labiausiai norėtų pasitaisyti? Bet didžiuma tokių, žinoma, visai ištvirke žmonės ir jų visai nereiktų paleisti iš Kalvarijos, kolei bent atsėdės savo laiką. Vienok caras vagims malonus; užtai, kad sugriebia kokį gerą žmogų su lietuvišku laikraščiu, tai tą duoda varginti be jokio susimilimo, ir tokiems žmonėms niekados dovanos nėra. — Dabar caro vyresnybė pasidarė labai maloninga ant paukščių. Visur per susirinkimus apšaukė, kad kas nušaus kurapką, tai turės mokėti 25 rublius baudos, o antrą kartą 50 rublių, o jei trečią sykį sugriebs — tai ant viso amžio į Siberiją. Sautykles ir revolverius rupinasi iš visų atimti. Žinoma, paukščiai čionais tai tik priekabė — maskoliai bijo, kad lietuviai neturėtų gatavų ginklų namuose, jei ištiktų kartais kokia andra ar iš šia ar iš čia. Paimkime, gali pakilti kartais karas tarp vokiečių ir maskolių — kokioje ginklai Lietuvos žmonių rankose gal buti pavojingi; ar šėp koksai sumišimas gal pasidaryti — jau maskoliams vis geriau, kad žmonės neturi ginklų. Kurapkos — tai tik teip tokia priekabė. Jug maskoliai (kad ir dar ne teip veikiai), bet rengiasi bandyti sykį ir prie savo pravoslavijos žmones su ginklais varyti, kaip kitąsyk uni-jotus, tai čionai jug ir labai pageidautina, kad lietuviai ginklų neturėtų.

Ežys. Piusa

Gižai (Vilkaviškio p., Suvalkų gub.). Gižuose yra bažnyčia murinė ir graži, yra ir du kunigai: prabaščins jau senas, o kitas jaunas kunigas, kurisai algos iš vyresnybės se-gauna. Gižuose kantarai da gieda viską se-

noviškai, ir knygas žmonės senovės vartoja, o naujas tai visai niekina, dėlto kad neturi apšvietimo, o laikraščių tai da jie nieko nežino. Visur bažnyčiose caro apskelbimai buvo skaitomi lietuviškai, o Gižuose jaunasis kunigas atskaitė maskoliškai, tai, žinoma, už tai valdžia pagyrė. Jauasis kunigas Gižuose sako evangeliją lenkiškai, o visai dėl mažų ponų; apie tuos ponus tai gėda ir rašyti, toki ten ponai: kaip kada ateina į bažnyčią už grotelių pas altorių dvaro račius su savo šeimyna, dvaro kerdžius, o paskui toks siuvenas; kaip kada ateina ir vaikų mokiniojas su kokiais dvaro pristovais. Dvaro ponas tai visai neina į Gižų bažnyčią, — sakąs, kad jam perprasta, nėra atėjus nėra kur atsisėsi; o kad ir ateitų, tai ir tas dvarponis moka gana gerai lietuviškai. Gaila tik tai kunigėlio turbačijos dėl kelių ten tokių ponų; o kaip aš žinau, tai tie visi vadinami ponpalaikiai moka ir lietuviškai, o lenkiškai da gerai neišmoko. Bet tur but kunigėlis mena, kad katras su juodu apsivilkęs, tai jau ir lietuviškai nemoka. Gižų parapijoje yra daug parėjusių iš Amerikos, ir tų siuvėjų bei kurpių daug yra, o žėdnas vis juodai apsitaisęs. Aš tikinusi, kad kunigėlis, supratęs kur esąs, paliaus sakęs lenkišką evangeliją; nėra nė padvyų, nėra kunigėlis da neseniai atėjo į Gižus. O tie vadinami ponai, kaip tik paskaito lenkišką evangeliją, jau ir traukia iš bažnyčios, mat, pamokslas jau ne jiems, kad nelenkiškas. O jie ir turi tiesą, taip manydami; o ir pats kunigėlis gal mislyja, kad ponams pamokslas nereikia. . . . Jau prabaščius taip nedaro, neskaito lenkiškos evangelijos. Butų geriau, kad visose Lietuvos bažnyčiose paliautų skaitę lenkiškas evangelijas. Jug lietuviškai gal iš tukstancijų tokių ponų vienas nesupranta, o kas nesupranta, tegul mokinasi! Kas mums skaito lietuvišką evangeliją, kad mes į Lenkiją iškeliuojame! . . . Vienas tik tai pasipiktinimas, daugiau nieko. *J. Ežys.*

Is Prūsų Lietuvos.

Aname numeryje rašėme, juog Tilžės miesto policijos viršininkas prasimanė suminėti tuos žmones, kurie ateina į Tilžę knygų pirkti, ir ėmė gabenti juos stačiai maskoliams į nagus. Jisai varė tokiu būdu kerštą prieš p. v. Manderodę, Tilžės spaustuvininką, kursai tuo ponu nenorėjo apsileisti. Ne taip seniai miesčionių išrinktieji vyrai nesprendė pakelti protestą prieš tokius Tilžės policijos darbus, nusiuntė vieną iš savo tarpo prie augštesnės vyresnybės, ir toji uždraudė policijai tą darbą; ir dabar nėjokio žmogaus, ateinančio iš Žemaičių ir Didž. Lietuvos Tilžėje policija daugiaus nekabavoja: kas nor gal ateiti ir pirkti ir gabenti

knygas ir visokius kitus pirkinius, kas kam patinka.

Buvo pakilusios paskalbos, kad minėtasis Tilžės policijos viršininkas ir keliaujantiems iš anos pusės žmonėms į Ameriką yvairias pinkles taiso. Buvo pasakojama, buk jisai neleidžias keliauti į Ameriką su atsisiųstoms iš Amerikos laivakortėmis; kožnas, turįs šiėionai, Tilžėje, nuo vietinių agentų laivakortę pirktis, o kas nenorįs pirkti antros laivakortės arba neturįs pinigų, tą varą atgal į Maskoliją ir atiduoda maskoliams į nagus.

Kaip apie tuos dalykus ėmė didumas po miestą kalbėti, tai minėtasis policijos viršininkas apgarsino per laikraštį, kad visose tose kalbose nėra nė vieno žodžio teisybės — viskas pramanyta.

Jau seniai yra rašę Amerikos liet. laikraščiai, kad Prūsų parubežiais tokius daigtus daro, ir jeigu ne Tilžės policija, tai gal kitur kur taip elgėsi, — be ugnies nebutų buvę nė dūmų.

Tačiau iš minėtojo Tilžės policijos viršininko apreiškimo galima numanyti, juog jisai anokius darbus nepripažinstą per gerus, kad pasiskubino paskalbas apie juos prašalinti: dėlto gi galime tikėtis, juog toliaus negausime girdėti nėgi tokių negražių paskalbų.

Smulkmenos.

Apšvietimas.

Jau tukstantis metų su viršum, kaip ant svietogyveno garsingas Garunas al Rašidas, arabų kalifas arba musiškai karalius. Tasai valdovas buvo didis teisybės užtartytojas ir globėjas mokslų. Vieną kartą jo didis vyresnysis Mussaferas klausė Garuno al Rašido, ką jisai mislyja, taisydamas akademijas mokyklas ir platindamas mokslus.

— Ar nemislyji, šviesiausias valdove, kad apšviesti žmonės geriau klausys tavęs?

— Be abejo, — atsakė Rašidas: dėlto kad jie geriau supras teisingumą ir reikalingumą mano įstatymų.

— Bet ar geriau mokės mokesnius?

— žinoma, nėra pamatys, kad neimu nieko viršiaus.

— Ar tavo kareiviai narsiau mušis tuokart su priešininkais?

— Kur kas narsiau ir geriau, nėra turės mokintus ir guvius karavedžius.

— Bet tavo galvočiai, tavo mokslininkai ar nepradės kištis prie valdymo, o karaliau ant karalių?! Ar neapsidrasins jie jieskoti tavo darbuose apsirikimų?

— Tegul jiesko ir randa, tegul pasako man, idant aš ant ateinančio laiko bučian atsargesnis ir daryčiau geriau.

— Kaip? tu, valdovas pasaulės, kurio pažinties jieško visi karaliai, pavelsys savo galvočiams kalbėti drąsiai apie viską, kas tik jiems ateis ant mislies?

— Jug kitaip jie negalėtų platinti tarp žmonių apšvietimo!

— Bet patys galvočiai ar jau negali kar-tais apsirikti ir klaidą priimti už naudingą teisybę?

— Vienas apsiriks, kits įstebės ir atitaisys rikle.

— Šviesiausias valdove! ant galo turiu atiden-gti tau vieną daigtą: nuo to laiko, kaip pradėjai platinti mokslus tarp žmonių, tuli drąsus vyrai pradėjo dristi kaltinti tavo mylimuosius ir ant galo manę, manę patį!

— Suprantu — atsakė Rašidas — ir iš-ėjo, o užgėdintas viršininkas paliko bestovįs.

J. Švėkšnyš.

Gromatnyčia.

P. Dainūt. Jūsų rankraščius mes tur but, visus busime gavę. Labai dėkingi esame už Jūsų rūpesčius. Butų vienok patogiau, kad rašytumėme daugiau visokių žinių, o trumpiau.

Pinigus ir laiškus į Ukininko (ir Varpo) redakciją siunčiant, reikia šitoksai adresas padėti:

Hrn. Dr. Bruazis, Tilsit (Ostpreussen).

Perspėjimas. Rašant į mūsų redakciją ir norint gauti atsiliepimą arba vieną numerį laikraščio ant pažiūros, reikia butinai atsiųsti markutę už 5 centus arba už 10 kap., — šaip rašąsysis negaus jokios žinios. Pinigus iš Amerikos galima siųsti teip, kaip kam patinka.

Rubliaus kursas 2 auksinai (markiai) 21 fenigų.

Apgarsinimai.

Nauja lietuviškų knygų pirklystė

Viliaus Kalvaicio

Tilžėje, liepų ulyčioje

Atverta nuo pirmos dienos šio mėnesio.

P. Vilius Kalvaitis pardnoda visokias lietuviškas knygas ir visus lietuviškus laikraščius, išeinančius Prusoje ir Amerikoje. Vilius Kalvaitis perka rankraščius, ir senoviškas lietuviškas knygas ir apmaino senoviškas knygas ant naujų knygų.

Norint gauti knygų katalogą, reikia įdėti į gro-matą markutę už 5 centus arba už 10 kap.

Adresas V. Kalvaicio pirklystės toks:

Herrn V. Kalvaitis,

Tilsit (Ostpr.) Germany, Lindenstrasse Nr. 7.

Atsakąs redaktorius Jurgis Lapinas, Aleknaičiuose prie Pakrokių. — Spausdinta pas Otto v. Mauderode, Tilžėje.

Katalikiškas laikraštis

„Saulė“

išaina kas nedėlią Mahanoyaus mieste, Amerikoje. „Saulė“ talpina didei daug žinių iš visų svi-to kraštų ir gražius, ilgus ir trumpesnius, skaitymus iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo. „Saulė“ talpina kas nedėlią pripuolancią evangeliją ir trumpą pa-mokslėlį.

„Saulė“ talpina yvairius juokingus pranešimus iš lietuvių gyvenimo, kuriuos kiekvienas godžiai skaito.

„Saulė“ yra vienatinis lietuviškas laikraštis, kurs nuo pradžios tebetur ta patį redaktorių (kurs yra drange ir išleistojas to laikraščio), delto „Saulė“ tvirtai laiko prie tos pačios linkmės: išlaikymas ir šelpimas katalikystės ir platinimas apšvietimo — tai vyriaisi „Saulės“ siekiai.

„Saulė“ kaštuoja per metus 6 rubliai, parsinučiant į parubežį.

„Saulė“ galima parsikviesti iš pat redakcijos, siunčiant pinigų ir laiškų stačiai ant adreso:

Mr. D. T. Boczkowski

Mahanoy City, Pa.

N. America

arba

Per poną V. Kalvaitį, ant viršų pasakyto adreso.

Turgaus prekės.

	Tilžėje.		Klaipėdoj.	
	m.	p.	m.	p.
Kviečiai	6 10	6 50	5 00	5 50
Rugiai	4 40	5 00	4 00	4 50
Miežiai	3 90	4 70	3 50	4 00
Avižos	2 70	3 00	2 00	2 50
Žirniai baltieji	5 50	5 80	6 00	6 50
Žirniai rainieji	6 20	6 50	6 50	7 00
Roputės (bulvės)	1 90	2 20	1 40	1 60
Kiaušiniai	—	2 50	2 40	3 —
Sviestas	80	1 —	80	90
Kiauliena	45	50	45	55
Jautiena geroji	45	65	70	80
Vėrsiena	50	55	40	50
Avinčiena	40	50	40	50
Šienas	1 90	2 50	1 50	1 80
Šiaudai	1 60	1 80	1 50	1 80
Kuliai ruginiai	26	29	—	—
Sėmenys	10	—	—	—
Tymotai	28	30	—	—
Kriuštienė	34	—	—	—
Avižių kruopos	44	—	—	—
Linai	—	—	28	—
Malkos prastesnėsės	—	—	46	48
Malkos gerosios	—	—	48	50

Turins:

Pasikalbėjimai apie padėjimą nkininkystės Lietu-voje. — Kaip kartais kokioje klebonijoje einasi. *Zemaitė*. — Iš svetur: „Novoje Vremia“ apie „Lie-tuviška kontrafakcija“. Iš Italijos. Iš Novgorodo. *Ka-reivis*. Iš Vokietijos. — Iš Lietuvos: Pilviškiai, *Diegas*. Iš Vilkaviškio pav., *Ežys*. Gižai, *J. Ežys*. — Iš Prusų Lietuvos. — Smulkmenos: Apšvieti-mas, *J. Švėkšnyš*. — Gromatnyčia. — Rubliaus kursas. — Apgarsinimai. — Turgaus prekės.

Gegužės ir Berželio mėnesio „Ukininko“ priedas: **Lietuvos gospadinė**. Antras ir padidintas spaudimas.